

Quaranta anys de Parlament a l'Ebre

Josep Bayerri Raga,
periodista

Les primeres eleccions al Parlament de Catalunya es van celebrar el 20 de novembre de 1932. Solament dos persones de les Terres de l'Ebre foren elegides dels 14 que aleshores corresponien a la demarcació de Tarragona; cap dels dos era originari del territori, per bé que hi residien exercint la seua professió: Miquel Cunillera Rius, de Palau d'Anglesola, metge al Mas de Barberans pel Partit Radical, i Martí Rouret Callo, de l'Escala de l'Emporda, mestre a Móra la Nova, d'ERC, que després seria conseller de Sanitat. En acabar la guerra es van exiliar i no tornaren a Catalunya.

Restablerta la Generalitat, després dels 40 anys de dictadura, va tornar el president exiliat Josep Tarradellas i, el 20 de març de 1980, tingueren lloc les primeres eleccions de la nova època. Durant el període que va del 1980 al 2021 un total de 29 persones de les Terres de l'Ebre han estat elegides diputades o diputats al Parlament. Un temps prou llarg per a afectar diverses generacions fins al punt que quan Joan M. Panisello, Joan M. Margalef, Joan Martí, Josep Ma Simó o Agustí Forné foren elegits a la primera legislatura (1980), Irene Fornós i Mònica Sales, diputades a la dotzena legislatura (2017), encara no havien nascut.

El nombre de diputats ebrencs respecte al total d'electes a la demarcació (18) ha estat molt condicionat pel fet que les circumscripcions electorals corresponen a l'àmbit provincial, per la qual cosa gairebé sempre la preeminència en els llocs capdavaners de les llistes han correspost a candidats de Tarrago-

Sembla que res podrà impedir que el diumenge dia 14 se celebren eleccions per escollir els 18 representants de la demarcació al nou Parlament. Dels partits amb historial de presència parlamentària solament un (Comuns-Movem) presenta un ebrenc encapçalant la llista; altres tres (ERC, Junts i PDCat) situen candidats al segon lloc, mentre que el PSC ho fa en tercer lloc, com també la CUP. Ni el PP, ni Ciutadans, ni Vox que sembla emergent, inclouen persones als primer llocs.

L'aleshores bisbe de Tortosa, després cardenal de Barcelona, Ricard Maria Carles esperant per a votar el 1980 al col·legi electoral del Palau Oliver de Boteller (abans conegut com Casa de la Cultura).

na o Reus, mentre que els candidats de l'Ebre quedaven relegats a segons o tercer lloc. Com a conseqüència, els diputats elegits de les Terres de l'Ebre ha estat molt desigual en funció de la influència política dels seus dirigents respecte a la cúpula dels respectius partits a la província. El moment de major presència fou a la tercera legislatura (1988) que arribaren a set; a la quarta, quinta i sexta (la dècada dels noranta) foren sis; per contra, a l'onzena legislatura (2015) només

va haver-n'hi tres.

L'única formació que ha obtingut diputats a totes les eleccions ha estat CiU, les dues darreres vegades dins de JuntxsCat. Durant els anys de màxim poder del pujolisme, fins al 2003, Convergència tenia gairebé cada elecció fins a 3 diputats de l'Ebre. El PSC obtenia normalment un diputat a cada elecció (el 1999 foren 2), mentre que el 2015 va quedar en blanc; per la seva part el PP mantingué el seu diputat fins al 2012, que quedà esborrat. Única-

ment dos partits, als extrems de l'arc parlamentari, han encapçalat la llista provincial amb candidats ebrencs durant tres eleccions consecutives: Josep Curto (AP-PP) i Víctor Gimeno (IC) durant la dècada dels noranta. També Germà Bel fou cap de llista, l'any 2015, en la candidatura unitària independentista que portà Carles Puigdemont a la presidència de la Generalitat; va haver-hi gairebé dos milions de vots independentistes (incloent-hi els 337.704 de la CUP). Fou quan s'ini-

cia el procés de ruptura sobiranista que continua malgrat la repressió dels aparells de l'Estat.

Els períodes de mandat han estat força desiguals, ja que mentre que hi ha hagut diputats amb llarga presència al Parlament com Josep Curto o Joan Manuel Sabanza (més de 15 anys), Joan Roig (14), Joan Martí (12), Mariano Curto i Víctor Gimeno (11 anys); altres no han arribat als tres anys, com és el cas d'Annabel Marcos o Germà Bel i Joan Caballol, que només ha estat diputat 4 mesos. La majoria, però, han complert un o dos mandats, amb el cas singular de Josep M. Simó, que va ser-ho la primera legislatura (1980-84) i va repetir a la sisena (1999), quinze anys després.

Més de la meitat dels elegits eren de Tortosa (9) o d'Amposta (6). Altres localitats de procedència dels diputats ebrencs han estat Jesús, Bitem, Roquetes, Deltebre (2), L'Ampolla, Sant Carles de la Ràpita (2), Alcanar, Ulldecona, la Sénia, Móra la Nova, Flix i Arnes. Una àmplia presència de totes les comarques del territori. Una darrera data: de les 29 persones que han format part del Parlament fins ara solament 7 han estat dones. Calgué esperar a 1992 perquè la primera dona, Rosa Vandel·lós, socialista de la Cava, fos elegida; la segona fou Marta Cid, ampostina d'ERC, el 2003, però des d'aleshores la incorporació femenina ha estat a totes les eleccions.

A les eleccions de la setmana que ve, el bloc que es presentava unit el 2015 ara apareix dividit entre ERC, JUNTJS, PDeCat i altres menors. Al marge de les diferències, és desig compartit de tots ells, com també de la CUP, almenys així ho han manifestat, que el vot independentista supere la meitat dels votants, siga quina siga la dubtosa participació. ■